

PROJEKTNI SVET
ZA CIVILNI NADZOR NAD IZVAJANJEM PROJEKTA IZGRADNJE DRUGEGA TIRA
ŽELEZNIŠKE POVEZAVE DIVAČA – KOPER (PSCN)

TRETJE POROČILO

Ljubljana, 7. februarja 2020

Na podlagi Sklepa Vlade RS o ustanovitvi Projektnega sveta za civilni nadzor nad izvajanjem Projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača – Koper (v nadaljevanju: PSCN) sprejema PSCN na svoji 16. redni seji dne 7. februarja 2020 svoje

TRETJE POROČILO

1. DELOVANJE PSCN

1.1. Ustanovitev PSCN.

Vlada g. M. Cerarja je ustanovila PSCN dne 30. novembra 2017, člani pa so bili imenovani dne 10. maja 2018

1.2. Namen in cilji ustanovitve PSCN

Ustanovitev PSCN je temeljila na negativnih izkušnjah takratne Vlade glede vodenja in potekanja Projekta TEŠ 6, in spoznanju, da si mora Vlada poleg rednega informacijskega kanala (vodstvo projekta – pristojno ministrstvo – vlada – DZ) zagotoviti možnost dodatnega, neodvisnega pridobivanja informacij o poteku tako velikega projekta, kot je projekt 2TDK. Zato ustanovitve PSCN ni prepustila pristojnemu ministrstvu (MZI), temveč je PSCN kot »nadzorni organ civilne družbe« imenovala sama, obenem pa je v ustanovnem aktu zapisala, da mora PSCN direktno poročati njej. S tem je očitno hotela preprečiti, da bi bila odvisna samo od enega vira informacij in ocen o poteku (izvajanju) projekta oz. odpraviti nevarnost, da bi projekt zaradi prepoznega informiranja pristojnih političnih subjektov (Vlade, DZ) potekal na način »izvršenih dejstev«, kar je bilo značilno za projekt TEŠ 6.

Prav tako pa je očitno, da je Vlada RS z ustanovitvijo PSCN želela zmanjšati ali celo povsem odpraviti tveganje, da bi omenjeni politični subjekti sprejemali svoje odločitve na podlagi pomanjkljivih, selekcioniranih ali celo zavajajočih informacij.

1.3. Družbeno-političen pomen ustanovitve PSCN

Z vidika družbeno-političnega sistema je ustanovitev PSCN izjemnega pomena, saj je to bila prva tovrstna oblika legitimnega in organiziranega (institucionaliziranega) nadzora javnega investicijskega projekta. Z njegovo ustanovitvijo je vlada »de iure« in hkrati v izvedbeni praksi priznala, da ima civilna družba (državljeni) legitimno pravico spremljati poteke oz. izvajanje javnih projektov. Zato je zadolžila PSCN, da strokovno in drugo javnost tekoče seznanja s potekom projekta in svojimi ugotovitvami ter tako prispeva h krepitvi zaupanja v projekt in njegove nosilce.

1.4. Ustanovitev PSCN je oblika demokratizacije političnega sistema.

Ustanovitev PSCN je torej izjemno pomemben akt demokratizacije našega političnega sistema in vzpostavljanja javnega nadzora nad izvajanjem velikih investicijskih projektov, v katerih se je v preteklosti dogajal dobršen del tiste dejavnosti, ki jo državni tožilec označuje kot »sistemsko

korupcijo« in negospodarno trošenje javnih sredstev; škodo takega dogajanja pa ocenjuje na več kot 3 (tri) milijarde evrov letno ali približno na eno tretjino (!) državnega proračuna. Hkrati PSCN ne more mimo dejstva, da institucije EU in OECD redno opozarjajo Slovenijo, da je neuspešna pri odpravljanju korupcije. V teh razmerah PSCN sklepa, bi bilo skrajno naivno in neodgovorno verjeti, da se v tako velikem projektu, kot je 2TDK, ne bi vsaj občasno pojavila korupcijska tveganja.

1.5. Skupaj za transparentno in gospodarno vodenje projekta 2TDK.

Izhajajoč iz teh dejstev mora PSCN vse politične subjekte in posameznike, ki njegove dejavnosti oz. izpolnjevanja od vlade določenih ciljev in nalog ne omogočajo ali jo celo ovirajo s prikrivanjem ali zadrževanjem podatkov, gradiv, odločitev itd., razumeti ne samo kot nedemokratsko »motnjo v sistemu«, temveč kot zavestno ali nezavedno zakonsko sporno ravnanje, ki neposredno vodi v nevarnost, da projekt ne bo potekal v načrtovanih časovnih in finančnih okvirih oz. celo v koruptivno tveganje.

2. POUDARKI PRVIH DVEH POROČIL PSCN O POTEKU PROJEKTA.

2.1. Časovno pokrivanje.

Prvo poročilo PSCN je pokrivalo potek projekta od 10. maja 2018 do 10. oktobra istega leta. Ob tem pa je potrebno posebej opozoriti, da so določena dela v projektu tekla že prej. Za ta dela so bila porabljeni tudi znatna sredstva, katerih vrednost je podjetje 2TDK, d.o.o. ob prevzemu vodenja projekta ocenilo na 50 – 70 mio evrov. Vsebinska evaluacija te porabe, o kateri sta ob zakonsko nepravnomočnem podjetju 2TDK odločala predvsem DRSI in MZI, ni bila opravljena in je še danes predmet določenih zadržkov in dvomov. Zato so se tako v javnosti kot nekaterih telesih DZ pojavile zahteve, da to recenzijo opravi Računsko sodišče.

Drugo poročilo pokriva obdobje od 11. oktobra 2018 do 30. junija 2019.

To Tretje poročilo pokriva obdobje od 30. junija 2019 do konca leta 2019.

2.2. Ugotovitve Prvega poročila

V prvem poročilu je PSCN opozoril predvsem na dva sklopa problemov:

- Težave pri pridobivanju tekočih informacij o poteku projekta, in
- Težave pri oblikovanju celovite ocene o gospodarnosti in rezultatih poteka projekta pred prenosom odgovornosti vodenja projekta na podjetje 2TDK.

V tem času se je PSCN šele oblikoval in iskal ustrezne načine delovanja. MZI, ki ga je ustanovni akt PSCN določil kot institucijo, ki bo zagotavljala ustrezno poslovno podporo PSCN (vse potrebne informacije in gradiva, pa tudi administracijo), je najprej poskušalo oblikovati bolj ali manj neodvisen informacijski sistem za prenos informacij od investitorja do PSCN, vključno s pravico pridobivanja zaupnih informacij. Ta sistem na žalost ni bil nikoli izpeljan do operativnosti. Hkrati pa je postajalo vse bolj jasno, da MZI pravzaprav ne želi sodelovati s PSCN v obliki, ki jo je predvidel Sklep vlade o ustanovitvi in delovanju PSCN. Prikrivanje informacij s strani MZI je postalo stalna praksa in doseglo višek v pripravi IP. Čeprav je MZI že večino leta 2018 razpolagalo s predlogom IP v angleški verziji, tega ni hotelo posredovati PSCN, obenem pa je preprečilo, da bi PSCN pravočasno in celovito obravnaval zadnji predlog tega gradiva. Tako je MZI predlagalo IP vladi v sprejem v obliki, ki ne ustreza potrebam in ciljem izvajanja projekta 2TDK, brez ustreznih predlogov in opozoril PSCN, kar se lahko v prihodnosti izkaže kot velika

težava pri izvajanju projekta ali celo kot svojevrsna oblika zavajanja vlade, kar bo lahko, če IP ne bo v najkrajšem času revidiran, celo zahtevalo opredeljevanje strokovne in politične odgovornosti.

Zato je PSCN v že Prvem poročilu ocenil, da obstoji resna nevarnost, da je MZI s takim delovanjem dejansko KRŠILO ZAKON in opozoril Vlado in javnost na naraščajoča tveganja pri izvajanju projekta. Obenem je vladi predlagal več ukrepov za sanacijo stanja.

2.3. Ugotovitve Drugega poročila

V Drugem poročilu je PSCN najprej ugotovil, da se sporen odnos MZI do PSCN glede posredovanja podatkov, gradiv in dokumentov (npr. Strategije naročanja, Koncesijske pogodbe, itd.) tudi po obravnavi Prvega poročila na Vladi ni spremenil, temveč se je v enaki obliki nezaupanja celo prenesel tudi na podjetje 2TDK. Na to dejstvo je PSCN poskušal opozoriti Vlado na sestanku z generalnim sekretarjem vlade g. Stojanom Tramtetom dne 15. maja 2019, vendar neuspešno. Zadrževanje gradiv in prikrivanje podatkov, ki ga je PSCN doživel ob sprejemanju IP, se je nadaljevalo ob sprejemanju Koncesijske pogodbe, in tudi pri določanju Strategije naročanja. Posebej želimo opozoriti, da je v sklepu vlade zapisana obveza, da PSCN obravnava letne načrte podjetja 2TDK, d.o.o., vendar jih PSCN ni uspel pridobiti niti od investitorja niti od MZI. Podobna praksa se nadaljuje tudi pri odločitvah glede posameznih razpisov, kjer je (tudi zato) prihajalo do večjih napak (razpis za izdelavo PZI, razpis za objekte Glinščica, itd.), na kar je PSCN eksplicitno opozarjal (gl. Str. 15, 16 Drugega poročila).

Eno osrednjih opozoril, namenjenih Vladi v Drugem poročilu, se nanaša na nedorečeno rešitev ukrepanja z izkopanim materialom. V tej zvezi so določila, ki jih podaja IP, politično sporna (transport večje količine materiala skozi naselja), ekonomsko neupravičena (transport vsega materiala v Anhovo), strokovno nedorečena (količina in struktura izkopanega materiala) in finančno zavajajoča (sum na očitno tveganje korupcije zaradi vztrajanja prvotnih načrtovalcev, da ta material nima nobene tržne cene, kar ne more biti zgolj tehnična napaka) ter bistveno previsoka določitev stroškov tega transporta (50 mio evrov).

Zaradi vseh teh ugotovitev je PSCN Vladi podal konkretna priporočila (gl. Str. 22, 25/26 in dalje).

Ker je bila v teh dveh poročilih v ospredju tehnična problematika Projekta, smo v »Tretjem poročilu PSCN vladi« namenili nekaj več pozornosti družbeno-političnim razsežnostim IZVAJANJA Projekta.

3. OCENA POTEKA PROJEKTA V ČASU OD 30. JUNIJA DO 31. DECEMBRA 2019

3.1 Generalna ocena

3.1.1. Uvodoma moramo ugotoviti, da se je preglednost poteka Projekta v zadnjih mesecih BISTVENO IZBOLJŠALA, PSCN pa dobiva tudi boljše in konkretnije odgovore na nekatera svoja vprašanja. Polagoma se tudi odpravljajo, vsaj deloma, tudi nesporazumi in nesoglasja glede tega, kaj so INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA in komu morajo biti tekoče dostopne, kadar jih nosilec ne označi kot (začasno) zaupne. S prenosom pristojnosti na podjetje 2TDK postaja vodenje Projekta bolj konsistentno, priprava gradiv za določene odločitve bolj tekoča in s tem pravočasnejša. Predvsem pa postaja odgovornost za posamezne odločitve bolj konkretizirana, v določenih primerih celo personalizirana, kar bo nedvomno prispevalo ne le h kvaliteti in pravočasnosti posameznih odločitev, temveč tudi izvajanju Projekta v celoti.

3.1.2. Če te premike v tekočem dogajanju ocenjujemo kot pozitivne, pa ne moremo mimo dejstva, da niso ustrezno razrešeni nekateri odprti problemi iz preteklosti. Ker je to nekako v nasprotju s pozitivnimi napori podjetja 2TDK, da probleme tekoče rešuje, se vsiljuje prepričanje, da reševanje odprtih problemov preteklosti ovira nekdo drug. Med te nerešene probleme moramo vsekakor šteti neopravljeno evalvacijo pogodb, ki so bile sklenjene pred prenosom vodenja Projekta na podjetje 2TDK, predvsem pa vse zaplete okrog nastajanja IP in njegovo problematično vsebino. Vendar več o tem kasneje.

3.2. Ocena posameznih ključnih dogodkov.

3.2.1. Kljub evidentnemu izboljševanju stanja je PSCN vendarle prepričan, da deloma še vedno velja ocena, ki jo je glede poteka projekta podal v prvih dveh Poročilih: da projekt ne poteka optimalno, posamezne odločitve pa niso sprejemane transparentno in gospodarno. Seveda pa ta ocena zahteva podrobnejšo argumentacijo, ki jo lahko podamo ob komentiranju nekaterih ključnih elementov projekta. Ti elementi so zlasti naslednji:

3.2.2. Razprava o smotrnosti, učinkovitosti in rezultatih posameznih nalog, za katere so bile sklenjene pogodbe pred prenosom pristojnosti vodenja projekta ni zadovoljivo zaključena, zato se nam zdi potrebno in smotno, da se ta evaluacija opravi čimprej oz. da jo opravi za tak nadzor pooblaščen institucija (Računsko sodišče). Te zahteve prihajajo tako iz DZ (Komisija za infrastrukturo) kot iz Civilne družbe (SINTEZA/KCD je tako zahtevo že posredovala Računskemu sodišču), zato PSCN poziva podjetje 2TDK, da samo predlaga (zahteva) ustrezno vsebinsko in finančno revizijo tega obdobja, z rezultati seznanj javnost v posebnem Poročilu ter tako pozitivno zapre to vprašanje.

3.2.3. Najbolj sporna od teh pogodb je pogodba za izdelavo IP, ki jo je formalno podpisalo podjetje 2TDK, vendar številni podatki kažejo, da je bila ta pogodba pripravljena in dogovorjena že prej na pobudo DRSI oz. MZI. V njej so brez pravega razloga povezane naloge zunanje podpore mednarodnemu utemeljevanju projekta in pridobivanja EU-sredstev zanj, ki tudi finančno predstavljajo približno 98 % celotne vrednosti pogodbe (z aneksom) in je torej nenavadno, da se skrivajo za nalogo »izdelava IP«, ki bi ga lahko pridobili za 20 – 30.000 evrov!. Pretežni del teh nalog bi moralo neposredno opraviti MZI in je njihovo autsursanje (prenos na zunanjega izvajalca) samo po sebi sporno, zlasti zdaj, ko so strokovne službe dobile dodatna sredstva za take naloge. Po vsebini pa so te naloge povsem drugačne od izdelave IP in je neupravičeno, da so »skrite« pod pogodbo o izdelavi IP. To se je pokazalo tudi v dejstvu, da je moral pogodbeni nosilec, firma DELOITTE, za izdelavo IP skleniti posebno pod-pogodbo s podjetjem McDonald, saj sam ni razpolagal z ustreznimi kadri. Prav pri tej pogodbi pa je prišlo do nepričakovanega zapleta: firma DELOITTE tega izdelka, IP, ni hotela sprejeti kot svojega in je v uvodu k IP javno in jasno zapisala, da zanj v nobenem primeru ne odgovarja. Naročniku (podjetju 2TDK) je bil torej posredovan izdelek, za katerega avtor ne želi odgovarjati (ga pa naj bi zastopal v tujini!), saj je osnovne podatke zanj posredoval (vsilil?) DRSI. In ta izdelek je bil posredovan v sprejem Vladi, ne da bi ga PSCN lahko pravočasno obravnaval in ne da bi MZI sprejemanju na vladi priložilo zadržke in opozorila PSCN. V PSCN nismo dobili nobene informacije, ali so bili članom vlade pred sprejemanjem tega dokumenta korektno posredovana ta dejstva.

3.2.4. IP je v sedANJI obliki nedvomno sporen oz. neustrezen dokument. V njem so avtorji neupravičeno začrtali predore, katerih profili presegajo evropske standarde. Prav tako presegajo običajne standarde postavke o stroških za vodenje in nadzorovanje poteka celotnega projekta ter nekatere druge postavke (npr. postavke »zidanja« stroškov tveganja) ter celotno področje gospodarjenja z izkopenim materialom. PSCN je o teh spornih elementih tega dokumenta večkrat obvestil MZI in predlagal takojšnjo revizijo. Prav tako pa je vodstvo podjetja 2TDK in MZI

seznanil tudi z opozorili nekaterih neodvisnih strokovnjakov, da je na podlagi mednarodnih primerjav s podobnimi projekti projekt 2TDK v IP za 20 – 30% precenjen. PSCN ocenjuje, da je potrebna takojšnja REVIZIJA IP, ki jo mora opraviti neodvisna institucija oz. strokovna skupina, ki bo prevzela tudi strokovno odgovornost za uporabljene podatke.

3.3. Druga odprta vprašanja oz. sporne odločitve.

3.3.1. Vprašanje »gospodarjenja z izkopanim materialom« je kompleksno vprašanje, ki v IP tudi približno ni rešeno. Med drugim niso podani ustrezni podatki o strukturi tega materiala (lapor, kalciti, ilovica, ostalo) in njihovi količini, ni izračunana nova količina tega materiala, ki se je po dvakratni korekciji predorov (najprej širitev reševalnih predorov v normalne, nato zmanjšanje profilov vseh predorov na evropske standarde) bistveno spremenila. Predvsem pa ni izdelana projekcija gospodarjenja s tem materialom, katerega del moramo tretirati kot potencialno surovino za pridobivanje cementa (Anhovo), del za povratno uporabo pri betoniranju predorov ali kot gramoz, del pa obravnavati kot »jalovino« in zanjo poiskati ustrezne deponije. Lokacije in obseg teh deponij v IP ni opredeljen kot tudi stroški transporta ne. Vztrajanje izdelovalcev IP, da se celoten izkopani material tretira kot ničvreden (brez tržne cene), ima seveda očitne znake korupcijskega tveganja, saj bo nekdo z delom tega materiala nedvomno ustvarjal prihodke, javno ali ilegalno. Načrt IP, da se celoten material transportira v Anhovo pa je po mnenju številnih strokovnjakov zaradi transporta skozi naselja močno sporen, tako rekoč ekonomsko, okoljevarstveno (in politično!) nesprejemljiv.

3.3.2. V IP prav tako niso razčiščena vprašanja dvotirnosti Projekta 2TDK, ki so nedvomno ena od osrednjih točk zanimanja javnosti. V PSCN smo prepričani, da bi morali odgovorni instituciji (2TDK in MZI) vladi in javnosti posredovati kompleksno in verodostojno informacijo o reševanju tega vprašanja, vlada pa ponovno sprejeti sklep o dvotirnosti in navodila za njeno takojšnje upoštevanje, odločitev pa predstaviti javnosti. Brez take informacije lahko nezaupanje javnosti do projekta in njegovega vodenja samo narašča.

Posebno vprašanje Projekta 2TDK, katerega vrednost IP (neupravičeno?) določa na 1.195 mio evrov, so angažirana sredstva za ta projekt. IP v poglavju 14.8.2 razkriva, da se bo samo na podlagi dveh osnovnih virov zbralo 2.659 mio (iz »Pribitka« 1.592 mio in iz »Takse« 1.067 mio), skupaj (s sredstvi EU in komercialnih bank) pa več kot 3.000 mio!. Večina teh sredstev (1.485) naj bi bila namenjena »plačilom za dosegljivost« (zgrajene infrastrukture?), pri čemer teh plačil in razlogov zanje IP vsebinsko ne opredeli, prav tako pa ne pojasni, kako namerava sedanja vlada zagotoviti namenskost teh sredstev (plačil) v naslednjih 45 letih. Ni nemogoče, da bo tako nedorečena poraba tako velikih sredstev v bodoče ne samo predmet političnih sporov, temveč tudi sodnega iskanja odgovornosti.

3.3.3. Iz povedanega izhaja, da je bil povsem neprimeren in celo zakonsko sporen Aneks k prvotni pogodbi (vrednost neto 680.000 evrov oz. bruto 829.600 evrov) o izdelavi IP, ki ga je sklenilo podjetje 2TDK v višini 199. 616,40 evrov bruto (tako, da zdaj skupna vrednost te pogodbe znaša 1.029.216,49 evra. Določbe tega Aneksa v ničemer ne zadevajo IP, temveč se nanašajo na nerealizirane naloge iz drugega dela prvotne pogodbe. Zato bi bilo smotrno, da se ta Aneks RAZVELJAVI (prvotna pogodba pa po ustrezni evalvaciji rezultatov zaključi), namesto njega pa sklene nova pogodba z najustreznejšim izvajalcem tam opredeljenih nalog, če se to res izkaže za ekonomsko upravičeno in smotrno.

3.3.4. Podprojekt Glinščica: že sam razpis je bil sporen, saj v njem ni bila določena zgornja meja vrednosti (stroškov), kar je pri takih razpisih običaj. Še bolj sporne pa so verjetno odločitve, ki so sledile: razveljavitev sprejetega sklepa o izboru izvajalca na podlagi nepreverjenih trditev konkurenčnega izvajalca in nato celo razveljavitev razpisa. V PSCN smo prepričani, da bi bilo

smotrnejše, da bi vodstvo 2TDK po prejemu informacij, da so podatki izbranega izvajalca sporni, odločitev o izboru izvajalca (začasno) zamrznilo, reševanje pritožbe pa prepustilo DKOMU (oz. eventualno sodišču). Razveljavljanje najprej odločitve o izboru izvajalca in nato celotnega razpisa daje podobo »ukrepanja v paniki«, ki ni značilna za podjetje 2TDK. Vsiljuje se misel, da je podjetje te sklepe sprejemalo pod velikim (zunanjim) pritiskom.

4. ZAKLJUČNA OCENA

4.1. Z dosedanjim potekom Projekta 2TDK Vlada ne more biti (v celoti) zadovoljna. Res se je upravljanje s Projektom po prenosu pristojnosti na podjetje 2TDK BISTVENO IZBOLJŠALO, toda obenem moramo ugotoviti, da še niso odpravljene vse napake iz preteklosti (slabo načrtovanje, neodgovorno vodenje), napravljenih pa je tudi nekaj novih (razpis za PZI, podprojekt Glinščica).

4.2. V tej fazi projekta moramo opozoriti na vse večje ZAMUDE pri poteku Projekta. Te so predvsem posledica slabega (tendencioznega?) osnovnega načrtovanja projekta in povsem neustreznega IP (npr. neustrezni profili predorov, vprašanja dvotirnosti, ki jo je napovedala vlada, zato neustrezna opredelitev »reševalnih predorov«, nerešena vprašanja gospodarjenja z izkopanim materialom, itd.) in nato vsiljenega prenosa teh napak in pomanjkljivosti v IP, ki naj bi predstavljal okvirno podlago za vse ostale izvedbene akte in načrte.

4.3. Posebej moramo opozoriti, da je še vedno močno zanemarjeno področje ODNOSOV Z JAVNOSTJO. Sodelovanje investitorja z lokalnimi skupnostmi na področjih, po katerih poteka trasa, se je sicer bistveno izboljšalo, nismo pa prepričani, da se v naslednjih fazah poteka Projekta (izkopi predorov, transport izkopanega materiala) ne bo ponovno poslabšalo. Tem problemom, ki so jih tako načrtovalci kot MZI v preteklosti močno zanemarjali, bo moral investitor po našem mnenju v prihodnosti nameniti še več pozornosti.

4.4. Poseben problem je veliko NEZAUPANJE strokovne in druge javnosti, ki spremlja Projekt že od vsega začetka in to ne povsem neupravičeno. Javna razprava o trasi Projekta ni bila korektno vodena in zaključena, kar vleče velik rep očitkov. Prav tako ni potekala korektna finančna evalvacija Projekta, v kateri so bili vseskozi vsiljevani argumenti načrtovalcev, kar je v strokovni in drugi javnosti ustvarjalo prepričanje, da bomo spet izvajali Projekt oz. gradili železniško povezavo »po najvišjih možnih cenah«. K zmanjšanju tega nezaupanja lahko prispeva le izrazito transparentno vodenje projekta, ki pa ga odgovorni za Projekt vendarle še niso osvojili v celoti. Ta manko se kaže tudi v odnosu MZI do PSCN; MZI namesto zagotavljanja ustrezne podpore pri pridobivanju relevantnih informacij pogosto blokira dostop do teh informacij, kar nujno rezultira v kritiko takega delovanja, ta pa v medsebojno nezaupanje, kar k javnemu zaupanju v Projekt in njegove nosilce na dolgi rok gotovo ne prispeva.

4.5. PSCN ugotavlja in posebej opozarja na neodzivnost in nesprejemljivo POČASNOST DELA državnih organov, ko gre za izdajanje potrebnih soglasij. V PSCN ocenjujemo, da je tak nesprejemljiv odnos do projekta 2TDK lahko le posledica nesposobnosti, nestrokovnosti ali celo nemotiviranosti uradnikov, npr. v MZI in/ali MPO. To trdo oceno utemeljujemo z naslednjimi primeri:

- Nesprejemljivo dolgi postopki pridobivanja soglasij k gradbenemu dovoljenju (npr. MO je potrebovalo 12 mesecev!); pridobivanje okoljevarstvenega soglasja več kot leto dni;
- Tudi ARSO je potreboval več kot leto dni za odgovor investitorju, da za razširitev servisnih cevi v predore normalnih profilov ni potrebna sprememba okoljevarstvenega soglasja;

- MOP kot upravni organ je za sprejem odločitve, da je razširitev predorskih cevi manjše odstopanje v projektu, potreboval več kot 6 mesecev;
- Že več kot 5 mesecev traja ugotavljanje DKOMA, ali so podatki v prijavi izbranega (in nato preklicanega) izvajalca projekta Glinščica korektni ali ne, kar je nedopustno. Ker bo v vsakem primeru potreben nov razpis, bo ta zamuda povzročila večje težave v nadaljnjem izvajanju projekta.

4.6. PSCN ne dvomi o potrebi oz. celo nujnosti, da mora v postopkih javnega naročanja obstajati možnost pritožbe ter da so organi in uradne osebe pri svojem delu samostojne in strokovne. Očitno pa ni upoštevano načelo, da morajo svoje odločitve sprejemati v »razumnem roku«. Čeprav so nekateri roki pogosto določeni kot zgolj »informativni«, pa to ne pomeni, da so raztegljivi preko vsake razumne meje. Prepričani smo, da mora v takih primerih INTERVENIRATI pristojno ministrstvo oz. na njegovo opozorilo vlada.

4.7. Tak primer je nedvomno »Nadgradnja predvidene proge v dvotirno progo«. Sklep o tem je sprejela vlada že dne 08. junija 2017 (št. Sklepa 37500-7/2017/2), sklep pa zaradi poteka dogodkov, na katere smo opozorili v prejšnjih točkah, še zdaleč ni umeščen v IP oz. operacionaliziran v poteku projekta..

5. PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE IZVAJANJA PROJEKTA IN POVEČEVANJE ZAUPANJA JAVNOSTI

S ciljem, da se izboljša vodenje Projekta, zmanjšajo ali celo anulirajo nastale zamude ter ponovno uravnotežijo in na novo določijo finančni okvirji Projekta, predlagamo naslednje ukrepe:

5.1. V PSCN ocenjujemo kot smotrno in potrebno, da Investitor od Računskega sodišča zahteva finančno in vsebinsko EVALVACIJO vseh pogodb in rezultatov nalog, dogovorjenih pred prenosom pristojnosti vodenja na 2TDK, in o tem seznanji strokovno in drugo javnost ter tako zaključi (zapre) ta del izvajanja Projekta;

5.2. Da bi povečali zaupanje javnosti v projekt 2TDK in njegovo izvajanje, predlagamo, da investitor in/ali MZI pripravi in javnosti predstavi celovit pregled vseh vprašanj in načrtov za DVOTIRNOST železniške povezave Divača - Koper ter vključenost posameznih faz gradnje v sedanji Investicijski načrt Projekta 2TDK;

5.3. Prav tako menimo, da bi bilo potrebno izvesti takojšnjo strokovno in od prvih načrtovalcev Projekta neodvisno REVIZIJO IP, ki bo kritično določila nove finančne in časovne okvire Projekta, vključno z vprašanji dvotirnosti. Brez tako revidiranega IP, za katerim stoji strokovna skupina z vso odgovornostjo, niti PSCN niti vlada nimata ustrezne podlage za ugotavljanje gospodarnosti oz. eventualnih zamud pri izvedbi posameznih faz ali delov projekta.

5.4. Predlagamo, da MZI javnosti razkrije celovito sliko pridobivanja in trošenja vseh sredstev projekta, torej FINANČNE OKVIRE Projekta, zlasti celoten obseg angažiranih sredstev in načrt gospodarjenja z njimi, s ciljem, da prepreči politično manipuliranje s predvideno ceno Projekta in namembnostjo preostalih sredstev;

5.5. Predlagamo, da podjetje 2TDK RAZVELJAVI Aneks k osnovni Pogodbi o izdelavi IP in po potrebi vsebino tega Aneksa doreče v novi pogodbi z najustreznejšim izvajalcem. Obstoji namreč možnost, da bo spornost osnovne pogodbe in zlasti Aneksa zahtevala ne le strokovno recenzijo, temveč tudi podrobnejšo preiskavo zaradi evidentnega suma korupcijskega tveganja.

5.6. Zaradi pomembnosti projekta predlagamo, da investitor uvede posebno redno polletno »POROČILO O IZVAJANJU PROJEKTA 2TDK« (15. december, 15 junij); na to Poročilo bi bilo nato vezano Redno poročilo PSCN pred obravnavo na vladi;

5.7. Kot posebno in nujno obliko verodostojnega seznanjanja javnosti o poteku projekta predlagamo, da Investitor v sodelovanju z MZI in PSCN enkrat letno pripravi strokovni in drugi javnosti namenjeno JAVNO PREDSTAVITEV POTEKA (IZVAJANJA) PROJEKTA 2TDK;

5.8. Hkrati predlagamo oblikovanje »INTERNEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA« (po zgledu sedanjega medijskega klipinga, ki uspešno deluje), v katerem bi bile on line dostopne vse relevantne informacije o poteku projekta, vključno z informacijami (napovedmi) pomembnih odločitev in dogodkov v bližnji prihodnosti (Investitor, MZI, MOP, itd.), ki bi bil v določenem delu dostopen strokovni in drugi javnosti. (Ta dodatek je toliko pomembnejši, ker smo prav pri tem Projektu soočeni z določeno deformacijo slovenskega medijskega prostora, saj je najpomembnejši dnevnik »Delo« v lasti iste korporacije, katere eno od podjetij kandidira kot izvajalec v Projektu.). Informacije v tako dopoljnjeni obliki naj bi bile direktno dostopne (posredovane) ožjemu krogu ljudi v DZ, Vladi, MZI, 2TDK ter članom PSCN.

5.9. In nazadnje: v PSCN še vedno ne moremo biti zadovoljni z logistično podporo MZI pri pravočasnem pridobivanju verodostojnih informacij o poteku projekta. Zato predlagamo skupen sestanek predstavnikov vlade, PSCN ter vodstev MZI in podjetja 2TDK, da določimo nekatere ključne točke protokola o posredovanju informacij javnega značaja.

TRETJE POROČILO PSCN je bilo sprejeto na 16. redni seji dne 7. februarja 2020. Na seji ni bilo najavljeno Ločeno poročilo nobenega od članov PSCN.